

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegrafulu este Duminec'a și Joi'a, la fic-care d'ouă septemani cu adausulu Foisiorii. — Prenumeratiunea se face în Sabiiu la espeditor'a foiei, pre afara la s. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate câtra espeditor'a. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 34.

ANULU XXIV.

Sabiiu 29 Aprile (11 Maiu) 1876.

(trezelelelalte pârti ale Transilvaniei s' pentru provincie din Monarchia pre unu anu 8 fl. i'era pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâi'a ôra cu 7 cr. sirulu, pentru a d'ou'a ôra cu 5 1/2, cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Sinodulu archidieceșanu.*)

Siedinti'a XI din 18 Aprile.

Siedinti'a ac'est'a se incepù la 5 ôre dupa amedi. Protocôlele siedintieloru VIII, IX și X cetindu-se se autentica.

Escel. Sea Parintele Archieppu și Metropolitu notifica ca neviindu se vr'o pedeca fatia cu alegerea asesoriloru în senatulu strensu bis. Ioanu Tipeiu și Bartolomeiu Baiulescu i-au intaritu din partesi că atari.

Ac'esta enuncia se ia spre placuta concientia.

Dep. Soreșcu însinuandu-se la presidiu face urmatôrea propunere:

Avendu în vedere, ca în tóta lumea civilisata siedintiele în dicasterii suntu publice și ca ac'est'a se face cu scopu de a convinge pe poporu despre santieni'a legiloru și despre dreptatea cu care se esecuta acestea: considerandu ca consistoriulu arch. este unu atare dicasteriu, prin care ne esecutâm legile bisericesci — propune:

Sinodulu arch. să facă la concludu urmatoriulu principiu:

Consistoriulu arch. pre venitoriu va tiené siedintiele se publice: i'era causele — cu deosebire cele matrimoniale — pertractande în acestea siedintie se voru face cunoscute publiculu cu 8 dile mai nainte prin „Tel. Rom.“ și cu trei dile nainte prin afisarea unui conspectu contienetoriu de aceste cause la intrat'a edificiulu, unde se tienu siedintiele.

Se transpune comisiunei pentru propuneri.

La ordinea dilei urméza continuarea desbaterei speciali, asupr'a elaboratului comisiunei scolare.

Ref. dep. Mihaltianu referéza asupr'a proiectulu de regulamentu pentru scolele populare publiculu în „Tel. Rom.“ și asternutu de câtra consistoriu fâra opiniune din partea ac'estui sinodu spre censurare și aprobare; comisiunea opinéza ca ac'estu proiectu se remana la referentele ac'estei comisiuni scolare spre alu studiá în detaill până la sessiunea proxima; i'era consistoriulu se provôce pre invetiatorii participatori la cursurile suppletorice a-si face reflessiunile lor la amintitulu regulamentu, i'era aceste reflessiuni sa se comunice de consistoriu referitelui, ca ac'est'a folosindule se vina la sinodulu proximu cu o parere motivata asupr'a valôrei regulamentulu.

Fâra discussiune propunerea comisiunei se primesce.

Cu privire la impregiurarea, ca consistoriulu neasternendu dupa cum a fostu insarcinatu de sinodulu anulu trecutulu nici regulamentulu pentru scolele secundarie nici regulamentulu pentru institutulu seminariale teologico-pedagogicu nici proiectulu de regulamentu privitoriu la incompatibilitatea oficiiloru invetiatoresci și profesorale, comisiunea, pre lângă esprimarea parerei de reu, ca consistoriulu n'a satisfacutu concludelu resp. sinodali, propune: sa se indatoreze consistoriulu, ca se dispuna a se elaborá aceste regulamente în tempulu cel mai scurtu posibilu; a se publicá tôte în „Tel. Rom.“ de tempuriu; a se cere în privint'a celorlu dintâi parerile copuraru asupr'a regulamentulu lui Brađu; asupr'a regulamentulu lui

doile parerea corpulu profesorale dela institutulu nostru teologico-pedagogicu și apoi a le asterne tôte 3 proiectele de regulamentu cu o parere a senatulu scolaru proximulu sinodu.

Fâra discussiune se primesce ac'esta propunere.

În privint'a cârtiei scolare „Istoria Ungariei“ de Dr. N. Popu asternuta de consistoriu sinodulu spre aprobare, comisiunea propune, sa se redea consistoriulu spre censurare și apoi censurata prelânga o propunere motivata sa se reasterna sinodulu la sessiunea proxima: i'era dispositiunea consistoriulu pentru introducerea provisoria a amintitei cârti se ia spre sciintia.

Propunerea fâra discussiune se primesce.

În privint'a ajutorârei invetiatoriloru și scoleloru poporali câtu și pentru intretinerea cursuriloru suppletorice comisiunea propune: a se sustiené și în bugetulu anulu ac'estui'a sum'a de 3000 fl. v. a. recomandandu consistoriulu cu deosebire spre ajutor scolele și pre invetiatorii din Treiscaune, fiindu aceste mai espuse.

Asupr'a ac'estei propuneri se incinge o desbatere, la care iau parte, dep. Soreșcu care accentuandu necesitatea urgente de a se ajutá scolele și invetiatorii din Treiscaune propune: ca cestiunea ac'esta se remana în suspensu pâna atunci pâna cându comisiunea financiara și va face referada sea asupr'a propuneri dep. Petricu totu în ac'estu objectu.

Dep. V. Romanu cá referentele comisiunei financiare da deslusire intr'acolu, ca propunerea facuta de dep. Petricu s'au luat în consideratiune și din partea comisiunei financiare și au aflatu o modalitate de a puté satisfice ac'este propuneri.

Dep. Z. Boiu din consideratiune ca scolele și invetiatorii și din alte pârti ale secuimei, au lipsa de atare ajutorie propune: cá sa se lase numirea loculu Treiscaune afara și sa se dica generalmente „scolele și invetiatorii din pârtile orientali și miédianoptiali ale Transilvaniei.“

Dep. Patiti'a opinéza, ca cu sum'a de 500 fl. v. a. putienu se potú ajutá și scapa de periculu scolele din Treiscaune și crede ca ajutoriulu ac'est'a sa se acôrde mai bine pentru scolele și invetiatorii unde regimulu actualu amerintia cu intinderea lor.

Dep. Sim. Pîso și Dr. Trombitasiu, vorbindu contr'a propuneri dep. Patiti'a spriginescu propunerea comisiunei, care punendu-se la votare, se radica la valôre concludu:

În privint'a neintielegeriloru escate în mai multe comune precum: Frâu'a, Vorumlocu, Vurperu etc. între crestini nostri și greco-catolici relativu la scole, comisiunea și esprima parerea de reu fatia de aceste neintielegeri; cu tôte aceste nutreșe sperantia ca aceste neintielegeri se voru puté delaturá; i'era de alta parte consistoriulu se fia cu tóta atentiunea ca se nu se altereze drepturile și interesele crestineloru nostri.

Ac'esta propunere se primesce fâra desbatere.

Privitoriu la raportulu despre starea institutulu teologico-pedagogicu, comisiunea propune: Sinodulu și esprima parerea de reu, ca nu s'au introdusu în inceputulu anulu cur. 1875/6 tôte studiile prescrite de lege și nu s'au aplicatu profesorulu suplente pentru carele s'au fostu preliminaru

salariu și insarcinéza pre consistoriu, cá în regulamentulu prevedutulu punctulu 7 din ac'esta referada, care se va asterne la sinodulu proximu se proiecteze unu planu de reorganizare a institutulu pedagogicu și teologicu atâtu în privint'a cursuriloru de invetiamentu câtu și pentru primirea eleviloru și infintierea unui alumniatu pentru toti elevii din institutu.

În fine se invita consistoriulu a luá informatiuni și a raportá la sinodulu proximu, déca nu aru fi corespundietoriu a se infintia cursuri pedagogice și pre lângă cele d'ouă gimnasie din Brasiovu și Brađu din archidieceșca. Totu deodata se insarcineza consistoriulu a luá fâra amenare mesurile necesarie pentru infintierea unei scole practice după institutulu pedagogicu fia dupa modalitatea indicata prin concludulu sinodulu archid. din 1870 nr. prot. 97 fia dupa alta modalitate, ce s'aru aflá corespundietóia mai departe și pâna la alta dispusetiune în privint'a institutulu consistoriulu a considerá la ajutorarea eleviloru din institutulu teologicu și pedagogicu încâtu va fi cu putintia și pre pedagogi.

Relativu la petitunea profesorulu de agronomia D. Comsi'a comisiunea regretându ca senatulu scolaricu nu a insotit'o de nici o parere, asiá propune:

Se insarcinéza consistoriulu a acuirá o gradina pentru demonstratiunile practice în agricultura și totu-odata se i se puna consistoriulu la dispositiune spre procurarea celorlu necesarie o suma de 300 fl. v. a.

Dep. Brotescu spriginesce propunerea comisiunei în partea prima și propune în partea a d'ou'a urmatoriulu aditamentu: sa se puna consistoriulu la dispositiune pentru infintierea unei gradini scolare gradin'a din suburbiulu Iosefinu strad'a mórei și sum'a de 300 fl. v. a.

Dr. Trombitasiu spriginindu ac'estu amandamentu doresce ca demonstratiunile practice sa se facu mai cu séma în ramulu pomaritului și viniaritului.

Dr. Hodosiu e de parere, ca ac'esta petitune sa se transpuna comisiunei financiare pre lângă o recomandatiune.

Dep. Soreșcu propune eliminarea cuventulu „demonstratiuni“ și inlocuirea cu cuventulu „instructiuni.“

Facenduse votare propunerea comisiunei se primesce fâra stramutare.

În privint'a dateloru statistice despre scolele medie de poporali capitale comisiunea propune: cá pre venitoriu consistoriulu în raportulu seu sa puna datele scolaru din anulu ultimulu în comparare cu datele din anulu precedentu.

Propunerea comisiunei fâra schimbare se primesce.

Cu privire la conspectele tabulare, cari cuprindu datele despre frecuentarea scoleloru elementarie din archidieceșca. constatându deoparte, ca unii din domni protopopi, nu si-au implinitu datori'a aratându în modu necari au frecuentatu scolele, delati inspectori se afla date despre frecuentarea scolei atâtu de esagerate încâtu trebuie se presupunemu, ca nu s'au urmatu cu tóta rigurositatea la culegerea dateloru, propune: Consistoriulu se indrumaze pre toti inspectori districtuali a raportá conformu adev-

rului despre starea scoleloru, cá se potú sinodulu capeta o icóna adevzata despre scolele nôștre din archidieceșca. Ac'esta propunere se primesce.

Cu privire la cestiunea pentru formarea unui fondu de pensiuene pentru invetiatorii nostri confesionali — comisiunea propune: În conformitate cu propunerea consistoriulu diecesei aradane facuta sinodulu din ac'esta diecesca, cá sinodulu nostru se pronuncie pentru formarea unui fondu comunu de pensiuene a invetiatoriloru confesionali din metropoli'a intrégra, avendu congresulu proximu se faca statutele de pensiuene și spre scopulu infintierii unui atare fondu, sinodulu ac'est'a ofera fondu invetiatorescu.

Ac'esta propunere se primesce.

Relativu la impartasirea ac'esta a consistoriulu, ca catechisatiunea adultiloru în dile de domineca și serbatóre s'au tienutu în pré putiene comune și ca raportele sosite în privint'a ac'esta suntu defectuóse, comisiunea propune: se introducie comisiuni a dispune tienerea catechisatiunei cu adultii în dumineci și serbatori și spre scopulu ac'est'a consistoriulu sa se ingrijéșca pentru edarea unei cârti de catechisatiune pentru catichetu, și se esmita o instructiune detaiata insarcinându cu catechisatiunea pre preotii concernenti.

Dep. Baiulescu propune, cá catechisatiunea cu adultii sa se tienu în tôte dominecele și serbatorile anulu intregu, — facându-se votare propunerea comisiunei

Se primesce.

Cu referire la celelalte puncte cuprinse în raportulu consistorialu, comisiunea propune cá sinodulu se le iá spre sciintia.

Se primesce.

În fine pentru cá sa se puna senatulu scolaru în stare se corespunda pre dep. plinu asteptâriloru sinodulu și prin ac'esta se prospereze caus'a scolare, comisiunea propune, constituirea și organizarea lui în modulu urmatoriu: asesorulu comunu ordinariu este referinte cu unu salariu de 1200 fl. v. a. I'era ce atinge inspectiunea scolaria consistoriulu se esmita în diferite cercuri spre inspectiune seu alte afaceri importante scolaru câtu se potú din respectivelu cercuri și barbati de scóla spre care scopu sa se puna la dispositiunea consistoriulu 600 fl. v. a. meniti pentru astfelu de inspectiunari.

Ac'esta propunere se primesce.

Relativu la a) petitunea fostulu profesorulu la scolele reale și comerciale în Brasiovu Petru Prodanu, b) a invetiatoriulu Michailu Moldovanu din Sighisóia c) și a comitetulu parochiale din Danesiu pentru ajutorie banali, comisiunea propune transpunerii ac'estor cereri consistoriulu spre afacere competentu.

Se primesce.

La ordinea dilei se pune referad'a comisiunei petitiunarie.

Referentele ac'estei comisiuni dep. Danciu referéza asupr'a petitiunei a) invetiatoriulu Petru Prodanu și a comitetulu pentru aprobarea manualulu lor de cantári bisericesci b) comitetulu bis. din parochia Vinerea, prin care urgéza resolvirea petitiunei asternute consistoriulu arch. sub Nr. 520—1875 c) prot. Boiu din Sighisóia, d) comitetulu paroch. din comun'a Besia, e) comun'a bis. F. Petri-

*) Prin publicarea ac'esta supletória venim a ne implini promisiunea din nru premergatoriu. R.

lac'a romana pentru aplacidarea de ajutorie banale, f) comunei bis. Selu in caus'a de Alongarea preotului g) comit. bis. din Leng'a pentru mai multe scaderi bisericesti h) comit. bis. din Sion'a pentru de a li se dá voie de a stringe mila in Romani'a i) comunei bis. Halmeagu k) preotului Constantinu Prie din Sielimberu l) comitet. paroch. din Sohanu (nou m) comit. bis. din Garboulu de susu n) paroch. Vaselie Sfetea din Brasiovu o) proto-presb. Titu Gheaj'a din Armenopole p) comunei bis. din Sielimberu q) preotului din Feldiór'a r) comunei bis. Ulmi s) comitet. bis. din Ohab'a t) parochului Samsonu Nisc'a din Chiscadag'a pentru ajutorie pecuniara u) paroch. Vaselie Sfetea din Brasiovu pentru regularea stolarului v) parochului Bonifaciu Pitisiu din Brasiovu pentru a se constange comitetulu bis. ai solvi léf'a restanta — si propune ca aceste rogári sa se transpuna consistoriului spre ulterióra afacere.

Se primesce.

Relativu la petitiunea comitetului paroch. din Gusteritia pentru asignarea unui ajutoriu de 2700 fl. v. a. din fondulu bis. serace, comisiunea propune transpunerea acestei cereri consistoriului spre ulterióra afacere.

Dep. Hanni'a aretandu ca cererea de fatia cuprinde in sine implinirea unei apromisiuni date comunei Gusteritia de fericitul repausatu metropolitu Andreiu, intr'acolo ca densulu e determinatu a le zidi biseric'a cu propriile se sepe, dela care au si primitu putienu inainte de mórtea densului sum'a de 3000 fl. v. a. cu care biseric'a este pusa dej'a din 1873 sub coperisii; iera numit'a comuna fiindu de totu stórta cu spesele si din partesi avute nu este in stare a continú zidirea si asiá pre cátu este de o parte amerintiata ce s'au ziditu pâna acum pre atátu de alta parte e amerintiata cu esecutiunea din partea arhitectului pentru rata restanta de 1500 fl. v. a. — e de parere ca cererea acést'a sa nu se transpuna simplu consistoriului, ci sinodulu se binevoiesca a votá sum'a ceruta séu din lasamentulu repausatulu metropolitu séu din altu fondu.

Dr. Racuciu apreciandu cele aduse de antevorbitoriu — inainte face propunere, cá cererea de fatia sa se transpuna comisiunei administrative a lasamentulu fericitulu repausatu metropolitu Andreiu spre considerare cu deosebita recomandatiune.

Propunerea Dr. Racuciu punendu-se la votu se primesce.

Cu privire la petitiunea profesorului de cantári in seminariulu „Andreianu“, pentru care servitiu capeta din ajutoriulu de statutu o remuneratiune de 400 fl. v. a.

Dep. Sorescu propune ca acést'a cerere sa se transpuna comisiunei financiali.

Facendu-se votare propunerea dep. Sorescu se primesce.

Fiindu tempulu inaintatu sedinti'a de astadi se inchide la 9 óre sér'a. Sedinti'a prosima se anuncia pre mâne la 9 óre a. m. — La ordinea dilei se pune raportulu comisiunei financiali.

Intregire la raportulu sinodulu intercalatulu in trii trecuti:

La petitiunea dep. Baiulescu in sedinti'a a IV a sinodului. Presidiulu au respunsu indata la p. I. „ca de si nu cunósce in tota estensiunea starea cea misera a preotiei din secuime, cáci inca nu i-a fostu cu putintia a face petitiuni canonic,

totusi cunósce in deobste starea cea trista materiale a preotiei nóstre din archidieceasa. Iera cátu pentru punctele 2 si 3 intervinatia asternutu la sinodu va dá atunci deslucire cándu va veni inainte.

Interpelantele cátu pentru p. I. se dechiara multiemitu cu respunsulu 'si va reservá dreptulu pentru propuneri cándu se va raspunde la celelalte puncte.

In sedinti'a a VIII a sinodului cetindu-se raportulu consistoriului archidieceanu si ordinatiunea ministeriale din 5 Oct. 1875 despre impartirea celor 25,000 la care impartire presidiulu da deslucire despre modificările facute cari trebuiau aduse la cunoscintia sinodului, cum si ceea ca nu de multu s'au ridicatu banii si s'au pusu la institutulu „Albin'a“, aretându si documentele despre depunere.

Prin aceste dechiara ca a respunsu interpelantelu, aretându, ca indata dupa sinodu va impartí acei bani preotiei serace din archidieceasa.

Interpelantele se declara multiemitu cu respunsulu.

Ni se tramite spre publicare urmatórea Rectificare. In raportulu sinodulu din Nr. 32 alu „Teleg. Rom.“ sedinti'a a VII. La rugarea comitetului parochialu din Schodolu etc. ca sa se sustina numele protopresbiteratulu Branului si nu alu Bârsei comisiunea petitionara propune: ca nu póte considerá cererea, fiinduca nu vine din partea sinodului protopopescu.

Baiulescu spriginése cererea braneniloru fiinduca schimbarea numelui au produsu multa iritatiune si fiinduca sinodulu protopopescu din anulu acést'a cum arata protocolulu sustine numele. „Protopopiatulu Branului“, asemenea si autoritátile bisericesti.

Dr. Hodosiu face propunere mijlocitóre; cá sa se numésca protopopiatulu „Branbârsei“, Sorescu, Duvlea suntu pentru comisiune. Se primesce propunerea comisiunei.*)

Concordi'a si pacea in archidieceasa.**)

Sessiunea sinodului pentru anulu 1876 este incheiata.

Deputatii au parasitu resedinti'a metropolitana si fia-care s'a dusu la ale se.

Cu mari si grele ingrigriri au intratu de astadata reprezentantii poporului in sinodu. Neintelegerea si discordi'a, ce domina in vietí'a nóstra constitutiunala bisericésca, a strabatutu pâna in cele mai departate unghieri ale archidiecesei.

Cuventulu de deschidere a presidentelui archiepiscopulu a fostu unu viu resunetu a simtiemintelor, cu care a intratu deputatii in sinodu.

„Me aflu in acestu momentu cuprinsu de o ingrigriri seriósá, pentru ca greutátile unui inceputu nou pentru mine, starea lucrului, ce amu aflatu aici, pedecile provenite din mai multe párti si insasi greutatea afacerilor archidieceane a adusu cu sine, ca eu insumi, se fiu silitu a marcá anulu nostru trecutulu de unu anu in rezultate visibili putienu aptu de a multiami asteptările reprezentantiei archidieceane.“

In putiene cuvinte cea mai buna caracteristica a situatiunei de fatia. Parintele Archiepiscopulu, luptandu-se cu greutátile unui inceputu, nu s'a

*) La rectificarea acést'a avemu sa observám, ca raportulu sinodulu, publicatu in nr. 32 si 33, este publicatu dupa protocoalele autenticate ale sinodului R.

**) Publicám si acestu articulu scrisu de unu barbatu asemenea respectabilu, rezervandune cá mai tardiu sa ne facemu apretările nóstre la toti articuli publicati in acést'a materia, intersive cu alu nostru. R.

pututu inca orientá, pentru de a fi in stare a dirige cu siguranti'a si firmitatea receruta afacerile archidiecesei, in sine destula de grele. „Pedecile provenite din mai multe párti“ ne dau a intielege claru si lamuritu, esentia spiritului de partidulu, care impedece progresulu. Despre rezultatele putienu indestulitóre, ce a produsu acést'a situatiune critica, s'a convinsu pre deplinu sinodulu.

Nu mai incapa dar' nici o indoieála; reulu existe si trebuie delaturatu cu ori-ce pretiu.

Nu putemu presupune dela nici unu barbatu din sinulu archidiecesei, ca aru voi reulu bisericiei si natiunei nóstre séu ca aru lucrá cu voi'a si cu totu adinsulu pentru turburarea spiritelor si pentru regresu. Prin urmare in archidieceasa nu potu esista mai multe partide, de óre-ce toti avemu unulu si acelu deservitor: binele archidiecesei si progresulu in cultura. De alta parte ierasi vietí'a nóstra bisericésca constitutiunala se afla inca in léganu si nu este asiá de desvoltata, încátu amu puté vorbi de partide opozitionali, liberali, conservative reactionari etc. Nu suntu dar nici principii, ce aru puté desbiná archidieceasa in dóue castre, deadreptulu opuse.

Unde jace dar neintelegerea si discordi'a, ce impedece progresulu?

Voindu a progresá, caus'a publica va pretinde dela noi adeseori jertfiera interesului personalu, va pretinde óre-care abnegatiune de sine. Déca lipsesce acea cultura morala, care ne impune cu rigorisitate jertfa personalu, progresulu remane numai o vointia si se degradéza la o simpla frasa. Rolulu ce-lu jóca la noi interesulu personalu pre tóte terenele activitátiei, nime nu-lu va desemná de micu, cu atátu mai multu nu, ca 'lu vedemu ivindu-se la tóte cestiunile, fia ele insemnate séu neinsemnate. Interesulu personalu, este unu reu, care nu esista de eri séu alaltaeri, ci care a prinsu adenci radecini in vietí'a nóstra publica.

Vietí'a nóstra constitutiunala bisericésca n'a remasu scutita de acestu reu, din contra nutresce cele mai puternice ramificatiuni, care astadi, in forme de asiá numite partide, submineza integru terenulu si sguodiesce edificiuulu, fundatu de Marele Andreiu.

Pentru acéla, care a percursu cu atentiune desbaterile in sinodulu archidieceanu, dela 1870 pâna astadi, acestu faptu nu mai póte fi indoelnicu.

Déca Archieppulu nostru, cuprinsu de o ingrigriri seriósá, a intrunitu la sine in decursulu sinodulu pre unu din fruntasii partidului spre a aflá o basa solida pentru impaciuire, noi trebuie sa salutámu cu mare bucuria acestu pasu intreprinsu.

Déca desbaterile si resolvirea cestiunilor mai insemnate in sinodulu de curendu incheiatu, a decursu in atmosfer'a pácei si a bunei intielegeri, noi trebuie sa o privimu acést'a de unu bunu auguriu pentru viitoriu. Inse nici odata nu ne putemu multiami numai cu aceste. Reulu invehitu si inradecinat, nu se delatura într'o séra cu cuvinte si frase frumóse, ci recere mijlóce cu multu mai drastice, recere preservative, care nu numai nu iérta latirea lui, ci suntu si apte ai taiá radacinele in totalu sugrumandui astfelulu vietí'a pentru totu-déun'a.

Legea si dreptatea eschide ori ce interese personali. Urmarindu dar legea fára mila si cu rigurositate, facendu la totu momentulu dreptate fára privire la persóne, interesulu personalu i se detrage terenulu de sub picioare si reulu trebuie se inceteze. Pecié numai unu partidulu nou, cu acést'a programa si cu archiepiscopulu in frunte, va puté pune o basa solida pentru pacea traínica in archidieceasa. Sinodulu, cum este astadi compusu, cuprinde destulu materialulu pentru de a face acestu par-

tidu tare si mare si pentru a esecutá programulu in tóte directiunile. Numai si numai astfelulu se va schimbá situatiunea de astadi scrisa, numai atunci vomu avé incredere in pace, cándu ea va aflá spriginulu puternicu in majoritatea sinodului, numai atunci vomu puté lucrá cu puteri unite pentru continuarea edificiuulu, constitutiei nóstre bisericesti, planatu de marele lui fundatoru; numai atunci vomu progresá pre terenulu culturai si alu civilizatiunei! Nu dar numai anchet'a de impaciuire, nu numai rezultatele sinodulu ultimou, ci speranti'a ca se va crea acelu nou partidulu si archieppulu dupa ce se va orientá se va pune in fruntea lui, ne iérta a privi in viitoriu cu linisce.

Revist'a politica.

Arare ori se intempla ce se intempla in diu'a de astadi la noi, cá dóue cestiuni sa-si dispute antaietatea in opiniunea publica. Cestiunea orientale de siguru este un'a din cele mai momentóse cestiuni. Cestiunea orientale nu este numai a orientului, ci a continentulu europénu intregu si totusi, la noi, ea nu este in stare sa intunece pre cea a complanárii, proiectata intre cele dóue ministere ale jumetátiloru monarchiei nóstre. Multu tempu nu se puté sci nimic'a despre detaiurile complanárii. Mai tardiu se ivira trecuta se facu lumina asupra acelor detaiuri in clubulu liberaliloru din Budapesta si in alte adunári de felulu acést'a. Fiinduca spatiulu nu ne iérta a urmari tóte cele descoperite in cluburi, reproducemu dupa „Polit. Corr.“ punctele esentiale din complanarea facuta intre cele dóue ministere. Aceste puncte suntu:

1) Tratatulu comercialu si vamalu se reinnoiesce pre diece ani (in esentia dupa form'a de pâna acum). O parasire a tratatulu inainte de alu nouelea anu este eschisa.

2) In privinti'a tarifei generalí de vama s'au unitu guvernele intr'acolo: a) a urcá vam'a pentru unii articuli de industria, in deosebi spre a scuti industria textila (tieseturile); b) parte a sustiené vam'a de pâna acum, parte a o urcá pentru unii articuli de ai productiunei agricole; a sustiené vam'a de esportu pentru trentie (rize); d) a pune vama mai mare pre unii articuli de consumu, precum, cafea, fructe sudice, petroleu, vinu etc. spre a marí venitululu dupa vâmile comune.

3) In privinti'a dârei de consumu s'au unitu ministerele, cá sa se faca reforme in legile despre contributiunea dupa zacharu si vinarsu si si unele favoru mai corespunditóre pentru economii cei ce facu vinarsu cu caldarea.

4) In privinti'a contribuirei la afacerile comune s'a sustienutu atátu proportiunea cuotei de pâna acum, cátu si subtragerea restitutiunilor de dare din venitululu vânilor comune pentru zacharu, vinarsu si bere esportata si adeca, in proportiunea in care suntu veniturile brutte dupa vam'a din fia-care din ambe tierile.

5) S'a recunoscutu de ambe guvernele dreptulu de crearea unei bance de sine statatóre cu dreptu de a esmite note (bani de hârhia). In cei mai deaprópe diece ani inse, recunoscenduse in principiu unitatea notelor si a acoperirii lor, are se esiste numai un'a societate de banca cu dóue institutute coordonate in Vien'a si Budapesta, si cu unu orgaun centralu pariteticu, ce are sa supravigheze administratiunea institutelor coordonate. Institutulu din Vien'a i se pune la d'spusatiune din ciatimea de note, statoretate de statutele bancei, 70 percente si institutulu din Budapesta 30 percente.

Aceste suntu in esentia punctele cardinali ale complanárii.

Ministrulu de esterne contele Andrássy avé a plecá luni la o confe-

rintia diplomatica la Berlinu. Telegrame dela 6 Maiu vestira in lume ca Escelenti'a s'a bolnavitu si acum nu partipá deca s'a inserintia memorata. O telegrama dela Vien'a, dela 8 Maiu, asigura ca cont. Andrassy va plecá in 9 Maiu la Berlinu. E' probabiliu dara ca va fi plecatu; nu este eschisa possibilitatea cá alta telegrama sa ne spuná ieransi contrariu.

Conferinti'a dela Berlinu, care e dejá in finitia dela sosirea lui Gortiacoff acolo, atrage privirile Europei asuprasi. Dela rezultatele ei depinde pacea séu resbelulu in tierile Europei orientale, unde pâna acum incendiulu revolutiunei este localisatu in dóue provincii turcesci.

Dificultátele ce are sa invinga conferinti'a nu suntu nici mici, nici putiene. Ba, încátu privese numerulu lorú, tocma in dilele din urma paru a se inmultí. Pentruca telegrafulu signalisáza o „neinsemnata“ rescóla in Bulgari'a, si de alta parte anuncia ca insul'a Cret'a „pâna acum e liniscita.“ Se vede cá numai „pâna acum“ si mâne poimáne va încetá si acestu curios „pâna acum“, care erá de totu de prisos, deca populatiunea din Cret'a este liniscita.

Pentru a dá diplomatiei de lucru injrijescu turcii si producu conflicte si acolo, unde populatiunea crestina este mai suferintia. Asia dupa o telegram pole, aflá mai ca in Salonichi*) consululu francesu si celu nemtescu fura omoriti de plebea turcesca turbata. Caus'a, se dice in telegrama ca aru fi fostu impedecarea de a trece o bulgara juna la mohamedanismu, spre care scopu nisce crestini, la sfatulu consululu americanu, aru fi retienutu pre jun'a fata dela propusulu ei cu forti'a.

Alta telegrama din Berlinu spune ca „Reichsanzeiger“ asigura pre publiculu nemtescu, ca marele turcu a promisú ambasadoriloru francezu si nemtescu de lânga Pórta deplina satisfactiune. Este intrebarea ca regimulu turcescu, pre care 'lu parasescu mai toti functionarii de statu, din cauza ca statulu nu mai este in stare a-i sustiené, cu cine va indeplini satisfactiunea? Si deca se voru inmultí astfeliiu de semne de anarchia, Europ'a va stá cu mânilu in sinu si va cautá cu recéla cum macelarescu turcii pre cetatienii staturiloru europene?

O aparintia corespundietóre situatiunei dela fatia este temere cea mare si de o crisa generala ce se presupune ca domnesce in guvernele staturiloru din sudostulu Europei.

Ministeriulu Florescu abiá a trahitu dóue septamáni si se si telegraféza in tóte pârtile ca si-a datu demisiunea. De este adeveratu sau ba scirea acest'a inca nu putem sci. Atát'a scimu ca in depesi'a respectiva se dice mai departe: Domnitoriulu a insarcinatu cu compunerea unui nou cabinetu pre M. C. Iepureanu.

In Belgradu dapa o crisa indelungata cade ministeriulu Kaljevici si vine la guvernú Risticu cu unu guvernulu compusu din barbati, despre care nici o indoiéla nu póte sa fia ca nu aru fi ómeni de ai actiunei. O scire nedeterminata spune ca acestu ministeriu, din cause necunoscute, dupa 24 óre a demissionatu. Scirea acest'a s'a doveditu in urma de neacta. Ministeriulu Risticu, care e identicu cu resbelulu, este intaritu de principele Milanu si Sambata in 24 Aprile si-a inceputu activitatea.

Muntenegru este la aparintia tier'a cea mai liniscita din sudu-ostulu Europei. Caletori inse spunu, ca guvernulu de acolo a mobilisatu inca dela 5 Maiu 25,000 de ostasi, cari stau gat'a a intrá in actiune. Caus'a ca nici Muntenegru nici Serbi'a inca

nu póta resbelulu cu turcii pre fatia, se dice, este neintelegerea asupr'a comandai supreme, pre care Serbi'a o pretinde a unu in mánile ei.

In Bosni'a au inceputu insurgentii lupt'a pre lini'a întreaga. Unu transportu de proviantu destinatu pentru Dubiti'a cadíu in mânilu insurgentiloru. Din escorta remasera 30 de turci morti.

In Bosni'a ariul se manifesta revolutiunea civilu, prin care populariunea mahomedana bosniacaeste provocata a luá armele contr'a turciloru.

Din sinulu insurgentiloru s'a respanditu scirea ca in dilele aceste voru intreprinde o diversiune spre Mostar.

Lupt'a din passulu Dug'a.

Amu fostu constrinsi abiá a atinge luptele resculatiloru, cari a atinge sa tienemu pre cetitori cátu de cátu in curentulu lucruriloru. Resultatulu luptelor, cari au duratu patru dile, din strimtórea pasulu Duga, in Erzegovin'a, e cunoscutu din cele atinse pre scurtu. Diferinti'a între cele de mai scurtu diferenti'e nu este mare. Fortarétia Niksici este proviantata. Acest'a este unu faptu constatatu de ambe pârtile; dara turcii dicu ca e deajunsu proviantata; iéra insurgentii dicu, ca abiá pre patruspradiece dile. Ce va fi adeveratu se va vedé din cele ce reprodúcem mai la vale.

Luptele s'au inceputu la 26 Aprile. Muktar pasi'a a plecatu dela Gaczko spre Niksici, inse, dupa plecarea ceadintáiu, fu constrinsu a se retrage ierasi de unde a pornitu.

„W. Tagebl.“ ne spune despre a dóu'a intreprindere, respectiv a trei'a, de a intreprindere fortarétia Niksici urmatórele:

„A dóu'a batalia s'a inceputu Vineri. (Acést'a a fostu in 28 Aprile) Muktar pasi'a avé sub comand'a sea urmatórele trupe: 15,000 nizami trupa regulata, 2000 basibozuci erzegovinieni si 2000 bosniaci, 1000 colasireti mahomedani, 3000 albanesi mahomedani, la olalta 23,000 ostasi. Vineri in 28 Aprile, desu de diminétia, a plecatu óstea acest'a, dimpreuna cu o colona de proviantu, cu scopu de a provedé cu densulu fortarétia Niksici. Pre acel'asi tempu mergeau 2500 de insurgenti, cu Lazaru Sociti'a si Peco Pavlovici si unu voluntaru (anonimu) in frunte, pre siesulu dela Niksici spre Hodzina Poliana, cu scopu de a inchide calea turciloru. Turcii au prevenitu pre insurgenti. Pre la 5 1/2 óre diminétia surprinsera turcii pre insurgenti in padure cu unu focu din puscí bine intretienutu. Insurgentii s'au retrasu spre a ocupá unu punctu curmescu cu piciórele muntelui, care marginesce pasulu spre média-nópte dela drumu.

Arip'a drépta a insurgentiloru sub Lazaru Sociti'a s'a asediatu in siantiuri dedesuptulu inaltimile dinaintea Hodzinei Poliane, arip'a stânga condusa de Peco Pavlovici si de unu voluntariu s'a asediatu in siantiuri, ceva inapoiata spre Presieca, pre unu delu nu departe de drumulu din Dug'a. Centrulu, compusu din zavodiani, sub Gligoru Milicevici, s'a asediatu in siantiuri pre o inaltimé între ambe aripile. Turcii inaintau in ordine de bataia pedisia si adeca, arip'a stânga, din tóte trupele neregulate, erá in ataculu dintáiu. Arip'a drépta, centrulu si reserva se compunea din nizami manevrati si din artileria. Turcii manevrara brilliantu. Inaintarea lorú la atacu a urmatu esactu, cá pre piati'a de exercitie. Basibozucii au datu navala inainte. Pre la 9 óre se desvoltase foculu pre tóta lini'a. Centrulu insurgentiloru a sferistu curendu munitiunea si asiá a fostu silitu a se retrage. Centrulu turcescu, ajutatú de artileria de munte, a luatú pusetiunile zavodianiloru. Lini'a insurgentiloru erá sparta. Pre la 2 óre dupa médiadi,

nici arip'a drépta a insurgentiloru nu mai avé munitiune si s'a retrasu. Arip'a stânga a turciloru, cu colasiretii in frunte, in pasu inainte, urmarira pre insurgenti si amenintara pre Peco Pavlovici in pusetiunea sea. Cestu din urma s'a tienutu dóue óre in pusetiunea cea indoiósa, infruntandu foculu celu ucidiotoriu alu artileriei turcesci. Pentruca sa nu fia incungiuuratu de turci se vedíu si Peco Pavlovici constrinsu a se retrage.

Indata dupa 5 óre dupa médiadi stau tóte aripile turcescesci pre Presieca (apa? R.) Insurgentii s'au reculesu pre muntele de cátra média-nópte dela pasulu Dug'a. Pasulu erá fortiatu de turci.

Numai decátu inaintéza 8 tabere de turci preste Presieca si ocupa tóte inaltimile de pre lânga drumu in esielone (trepte) pâna dincolo de podulu de preste valea Rasovacs. Sub scutul esielonelor se pusera in miscare, pre la 7 óre sér'a, cam 300 animale cu proviantu spre Niksici, escortate de alte 3 tabere. Locuitorii din Niksici au venitu inaintea convoiului, cale de 1 óra (pâna la Glibovacz), si au primitu proviantulu. In nóptea aceea a remasu escorta cá antepostu estremu la biserica Virónei. Esielonele remasera cá anteposturi pre inaltimile dintre valea Rasovacs si Presieca. Grosulu turciloru a noptatu in apropiarea Presiecei.

Insurgentii capetara, nóptea spre Sambeta, sucursulu dela Crivosiani. Pre la 3 óre diminétia atacara anteposturile turcesci, cari se retrasera in ordine. Peco Pavlovici si conducetoriulu anonim (voluntariu) se aruncara cu trupele lorú asupr'a cóstei stânga a anteposturiloru in retragere. Retragerea s'a prefacutu acum in fuga selbateca, carea a ruptu cu sine si pârti din grosulu turciloru dela Presieca. Intr'aceea Lazaru Socitza inchide lini'a de retragere a turciloru la piciórele póleloru muntelui de cátra média-nópte. De trei ori se încercá Muktar pasi'a se sparga lini'a insurgentiloru, inse fara de succésu. De cátra séra turcii, ghiemuiti unii preste altii, bivacuara între Presieca si Hodzina Poliana. Lipsa de munitiune pre partea insurgentiloru a mantuitu pre turci de catastrofa.

In nóptea spre duminéca (30 Aprile) capetara insurgentii unu succésu de 3500 combatanti. Lipsa de munitiune inse a facutu imposibila actiunea mai departe. Dupa o lupta desperata abiá s'a stracuratu armat'a turcesca cátra séra, disolvendu-se in ciopóre singulare. In acel'asi tempu s'a inceputu unu macelu infricosiatu. Gramedite de turci in fuga furu atacate de insurgenti cu iataganulu si urmariti pâna luni diminétia.

Perderile turciloru suntu enorme, celu putienu 3000 de ómeni; resultatulu totalu alu turciloru este proviantarea fortaretiei Niksici, celu multu pre anteposturile de dile.

Insurgentii au perdutu vre-o 600 ómeni. Batalia a dóu'a din pasulu Dug'a, dicu insurgentii, a fostu cea mai sangerósa si cea mai impreunata cu perdiri, de cându esista insurectiunea.

Agarbiciu 23 Aprile 1876. Domnule Redactoru! In nrulu 30 alu „Telegr. Rom.“ a aparutu, nu sa-i dicu articlu, ci unu feliu de protestu adresatu p. t. dd. deputati ai sinodului archidiecezanu, subscrisu de „unulu fiuu credinciosu alu protopresb. Lupsiei“. — Autorulu se plange amaru cá Eremi'a proroculu, pentru risipirea Ierusalimului, ca maritul sinodu archidiecezanu in sesiunea sea din an. tr. a otaritu mórtea protopresb. Lupsiei, impartiendulu in dóue pârti, ancsandulu parte la protopopiatulu Câmpeniloru, parte la ala Turdei, de care din urma apartienu si eu. Se róga de maritul sinodu, cá prin tramitarea

unui delegatu sa se lamurésca adeverurulu, pretinde credinciosulu, sa decida dupa placulu lui nu desfiintarea, ci amplificarea ppiatului. Fiindtu ocupatu cu multe afaceri mai momentóse, nu a-si fi voitu sa pierdu din pretiosulu tempu — cu reflexiunea la: „Unu fiuu credinciosu“; — in sa fiindtu atacatu personalminte de celu mai interesatu pentru disolverea ppiatului, pe scurtu a-i amintí fiulu necesitatulu, nu ad rem — nu despre desfiintarea ppiatului Lupsiei, cáci aceea va urmá naturalminte dupa propunerea maritulului sinodu, deca va sa se efectuedie in genere arondarea ppiatelor, — ci de aceea dorintia ferbinte a parochieniloru din acelu ppiatu, a carui'a integritate o doresce „fiulu credinciosu“. Sa cerce actele dela inceputulu pertractárei arondárei, si va aflá in scrisu fára nici un verbu din partémi, suplicele a unor'a parochii motivate, dovedindu usiurintiele, cari li se facu prin ancsarea la ppiatu Turdei, enumerandu si greutátele si defectele eclesiastice si scolare, cari le intempina aflandu-se in acelu protopopiatulu alu Lupsiei, si din indemnatulu conscientiosu, de cându esista obiectulu arondárei la sinodulu archidiecezanu spre efeptuire, totu-déun'a a suplicatu pentru satisfactiunea dorintiei lorú justa si meritórie, precum si la acestu din urma venerabilu sinodu „fiulu credinciosu“ bá meritoriu sa privésca actele sinodali, si se va convinge. Registrandu-me „fiulu credinciosu“ si pre mine interesatu la reuecscatu in pace a ppiatului Lupsiei, voiu a me escusá conscientiosu, dicandu-i „fiului credinciosu“ se fi imitatú dis'a: „tace, si vis fieri in pace“, deca m'au invinuitu de celu mai interesatu, pe scurtu voiu constatá: ca tóte suspiciunile contr'a persónei mele suntu false; — eu la inmortarea ppiatului Lupsiei, si la inmortarea aceluia'si nici unu pasu nu amu facutu.

Ce se atinge de cei-lalti functionari mentionati cá servitori la servitiulu funebrau a aceluia'si ppiatu, „credinciosulu“ un'a are dreptu, ca advocatulu Ananie Moldovanu 'mi e nepotu, dar' sa fia facutu ce-va pentru interesulu meu propriu nu sciú, nu credú, neavendu nici lipsa de spriginu séu patronificatu cui-va, in presentu, dupa unu servitiu de 30 ani in clerulu nostru, si in tempurile cele tumultuóse si critice fiindu, acum nu-mi trebuie din contra nepotulu Anani'a — Moldovanu — intr'adeveru dicu: ca in aceea cauza nu a facutu nimic'a, póte a avutu nemu, a facutu nimu, páte a participarea la ppiatulu Lupsiei sa se afe anathemisatu din partea fiului fidelu. Cei-lalti voitóri de reu aceluia'si ppiatu, numiti, adeca: Filipescu; Rub. Patiti'a; prot. Ratiu; prot. Tordosianu; advocatulu Gaitanu 'i reconoscu de amici, — dar' in privinti'a spriginirei la dividarea ppiatului i sciú de indiferenti; — in sa fimu ruditi nu sciú, unulu e dela apusu, altulu dela resaritu; — totusi rogu pre „fiulu credinciosu“ sa-mi spuna categorice: in care gradu de consangvinitate me afflu cu acei domni? cáci pregatescu unu testamentu, si cá sprijinitori si rudeni in caus'a mea cea interesata, sa nu-i esposionediú din averile mele. Concludu: „fiuu credinciosu“, „si tacuisses, philosphus mansisses“.

S. P. Moldovanu,
prot.

Sibisielu in 22 Aprile 1876.

Domnule redactoru! In numerii 73—74, ai pretiuitulu d-vóstre diariu din anulu trecutú 1875, s'a fostu publicatu unu articlu de subscrisulu, despre mai multe ce se comitu din partea conducatoriloru politici ai comunei nóstre. Totu atunci locuitorii din comuna noastra, pentru astfeliiu de

*) Tesalonicu, cetate cu 60 mii locuitori, dintre cari 27,000 turci, langa sinulu mării mediterane alu Saloniculu.

lucruri, au si facutu aretare cuvenita inclitului magistratu din Orastie, cerendu, sa se faca cercetare in fati'a locului, ceea ce in sa nefacendu-se, s'a facutu apoi aratare de atunci incóce de trei ori cátra inaltulu ministeriu, in sperantia, ca dóra-dóra se va face o cercetare in fati'a locului, spre delaturarea reului si spre mangaierea mahnitului si tare asupritului nostru poporu.

Speranti'a nóstra in sa in acésta privintia, nu numai ca nu s'a realisatu, dar' reulu se totu continua, cáci radecin'a lui, inspectorulu Ioseff Schuller, e totu acel'a fatia cu noi. Densulu cu vorb'a e celu mai bunu cu noi; cu fapt'a e cu totulu contrariu, pentru totu ce aru fi bunu si folositorlu pentru noi.

Déca cine-va se mai indoiesce despre acestu adeveru, binevoiesca a cercetá protocolulu din cancelari'a nóstra, despre siedintiele tienute de comitetulu comunalu sub presiedinti'a densului. — Cum densulu cá deregatoriu politicu betranu, si cá inspectoru celu mai selbaticu, ne-aru inghiti, de ne-aru potea de vii cu tóta averea nóstra comunala. Nu scimu in sa cum de poporulu nostru, pre l'anga tóte ca póta tóte servitiele comunale, se silesce intru implinirea datorintieloru sele fatia cu inalt'a stapanire (ca e fórté credinciosu cátra statu) si totusi se plange pentru nedreptátile, necadiurile, si asupririle ce i se facu si nu afla nici o mangaiere. Susu pomenitulu nostru inspectoru inea in anii trecuti si-a castigatu unu darabu de locu pentru gradina, din otarulu comunei nóstre de pasionatu.

Cum si l'a castigatu? pe ce cá? si cu ce mijlóce? o scie totu impregiurulu de aici si se póte dovedi prin insasi scrierile ce se afla la protocolulu din cancelari'a nóstra in privintia acésta.

Bietulu poporu in {zadaru s'a plansu, si se plange pána astadi, pentru instrainarea acestui locu, fára voi'a lui; cáci nu i se face nici o mangaiere.

Densului i s'a concesu a capetá din loculu de pasiune si fára vointi'a locuitoriloru dara vre unui locuitoriu din comuna, séu macaru numai pentru gradina de pomaritu pe sém'a scólei nu se póte si nu este iertatu, dupa cum dice densulu sa se deie séu sa se cumpere cu bani locu din pasiunea satului. Bucurosu amu dá si noi nu 20 fl. cá densulu, ba si mai multu, numai sa ni se dea unu locu cá alu densului din pasiunea satului, pentru gradin'a de pomaritu pe sém'a scólei.

In urm'a ordinatiunei ministeriali pentru infintiarea gradiniloru de pomaritu, densulu ce e dreptu a venitu in comun'a nóstra, dar' in locu de a provocá comun'a sa dea séu sa cumpere locu pentru gradin'a de pomaritu, in sensulu legei; a disu: „adeveratu lege s'a adusu in privintia acésta, dar' comun'a nóstra n'are trebuintia de asiá ce-va, si nu póte face, cáci nici invetiatoriu nu o aru scí cultivá“. — Vedi asiá . . . — Pentru densulu fára nici o lege, fára vointi'a locuitoriloru, ba chiaru in contra legei, a sciutu capetá locu de gradina din pasiunea comunei; dar' pentru implinirea legei nici ca-i pasa.

De cându e densulu inspectoru abíá acum in anulu acésta a cercetatú ratiociniulu cassei comunale in cancelari'a nóstra in fati'a membriloru comitetulu comunalu. Cu acésta oca siune iérasu nu potú densulu sa nu-si arete furi'a sea si invidi'a cátra noi. Servitorii bisericeii nóstre capeta câte ce-va ajutoriu din cass'a comunala, — densulu se impedece si aci de cuitantiele loru — si incepú a dice ca, déca comun'a nóstra in viitoriu mai voiesce sa le imbunatátesca acelu ajutoriu, sa o faca acésta de unde scie, din mán'a poporului, numai din cass'a

comunala nu. Acést'a inse o dise, nu pentru ca dóra cass'a nóstra aru avé unu venitu de totu slabu, ci numai pentru ca si prin acést'a sa dovedésca cátu iubesc de multu progresulu romániloru, a cároru organu administrativu este. Cass'a nóstra are unu venitu anualu aprópe de trei mii fl. v. a. Din acestu venitu, pre l'anga alte spese, s'a cumperatu si unu locu pre care sa se edifice cas'a de scóla. S'a mai concesu a se spesá in anulu acésta trei sute florini (din cassa) pentru edificarea scólei, s'aru fi potutu radica léf'a bietului invetiatoriu celu putienu la dóue sute fl., cáci aru fi fostu de unde.

Dara inspectorulu nostru se nu-i pomenésca nimene de asiá ceva, densulu i place numai se vina in comun'a nóstra, intr'unu anu cátu se póte mai de multe ori cá sa póta scóte din cas'a nóstra intr'unu anu de dile, cá diurnu, preste o suta florini. Vine densulu in sa in comun'a nóstra totu déun'a din datorintia? — pentru publicarea si efeptuirea vre unei ordinatiuni? — pentru vre-unu bine alu comunei? — séu dóra din contra séu numai in preumblare pána la amicii sei in baia? Aceste tóte se potú documentá prin cuitantiele ce se afla la cassariulu despre diurnele densului si prin protocolulu ce se afla la cancelari'a nóstra despre lucrurile lui: de câte ori a venitu intr'unu anu? si ce a lucratu? bunu séu reu, séu cu totulu in contra nóstra?...

Ce e mai multu, densulu se nu vadia nici o cuitantia, fia macaru de unu florinu séu doi, netimbrata, — pre cându ale densului — cu gramad'a de câte siese sепte florini, suntú fára nici unu timbru.

Déca bietulu poporu are putienulu acésta venitu comunalu se nu i se concéda a luá din trensulu pentru imbunatatirea lefei invetiatoriu, pentru cumperarea vre-unui locu de gradina de pomaritu pe sém'a scólei séu pentru altu ceva folositoriu; dara densulu sa-si faca diurne dupa placulu densului, apoi se cuteze cine-va a dice ceva si se védia numai cum 'si varsa furi'a asupr'a lui.

Nu scimu ce e caus'a, póte ca intre „mari'a sea,“ dlu inspectoru si dlu administratoru de bái de aici, este o amicitia nedespartivera, cáci dlu administratoru si acum i lucra, si cultiva gradin'a densului, cu lucratoriu dela baia, cari 'si tragu plat'a loru, nu dela inspectorulu, ci dela baia. — Mani'a locuitoriloru din comun'a nóstra pentru instrainarea acestui locu din pasiunea comunala cu nedreptulu, este la culmea cea mai inalta, cáci óre-cine din resbunare intristatu pentru acésta nedreptate, — au si aprinsu gardulu acelei gradine, incátu n'a fostu de parte de a se aprinde si arde comun'a intréga. Acum locuitorii nostrii fiindu fórté inspaimentati, cáci marea nenorocire erá pe aci sa-i ajunga numai din caus'a acelei gradine, s'au decisu a face din nou aratare cátra inaltulu ministeriu, pána atunci, pána cându se va face o cercetare in fati'a locului, si acestu locu séu sa se dea pentru gradin'a de pomaritu, — séu se remána liberu de pasiune — cum a si fostu, iéra pentru gradin'a de pomaritu pe sém'a scólei sa se mijlocésca altu locu — ce se va aflá corespondiatoriu.

Suntú rugate si celelalte diare románe, se binevoiesca a publicá acestu articlu.

Pentru locuitorii din Sibisielu.
Elia Popoviciu,
parochu gr. or.

Varietáti.

* * * Comitétulu asociatiunei romániloru brasioveni, pentru spriginirea invetiaceiloru si so-

daliloru románi anuntia ca are locuri aflate pentru copii románi, cari voiescu a se aplecá la meseria: de palariariu; de cismariu, de furnariu, de cioraparii, de putinari, de lacatusiu si de rotariu, conditiunile primirei suntú:

4 ani cá invetiacele fára plata, in tempulu acésta capeta nutrimentulu. Tacele de primire si de scóla cum si recuisele de invetiamentu: cárti, hárthie etc. le primescu dela comitetu.

Parintii potú veni cu copii loru la Brasiovu, déca au aplecare la meseriele de susu si déca au etatea de 14 ani, carte de botezu si de scóla, ca sciu cetí si scie.

Se potú adresá si prin epistole cátra comitetu, inse fára întârdiere.

* * * Regele si regin'a Greciei, in caletoria loru spre Copenhag'a, au petrecutu vre-o câte-va dile la Vien'a, in castelulu Curtiei.

* * * Unu principe condamnatu pentru furtu. „Triester Ztg.“ spune ca la tribunalulu c. r. alu brigadei nr. 15 din Triestu fu condamnatu corporalulu dela regimentulu de infanteria nr. 17, principele Lablonski, pentru furtu, la optu luni arestu intunecosu, cu patu vertosu si postu, la degradatiune si la perderea nobilimei.

* * * Pálmi aristocratice. La gar'a din Prag'a, spune unu martoru, contele Leopold K. a pasitu asupr'a principelui Wilh. A., care erá pre peronulu garei si, fára a dice ce-va, i trase cestui din urma dóue pálmii, un'a pre de o parte alta pre de cealalta, de a sunatu peronulu. Caus'a se dice a fi fostu, ca principele, fiindu provocatu de conte in mai multe rânduri a dá satisfactiune, nu a voitu sa dea.

* * * Duellu. In gradin'a contelui Clam-Gallas aprópe de Prag'a delara (in 6 Maiu) contele L. Kolovrat cu principele W. Auersperg cu pistóle. Se schimbára patru puscaturi. Principele fu ranitu greu in pártile inferióre a le corpului. Sér'a se provediú cu sántele sacramente si pána in diu'a urmatóre a si muritu.

* * * Musce columbaciáne. Despre aceste se scie din Orestia la „S. d. T.“: In decursulu dilei dela 3 Maiu (st. n.) s'au dusu muscele columbaciáne mai departe. In diu'a urmatóre se scósera ciurdile la pasiune si se reincepura lucrările cámpului. Dara de cátra séra eata roiuri nóue de musce, care nu molestara numai pre vite, dara chiaru si pre ómeni. Totu in acea fóia se scie, ca si la Sebesiu si in giurulu Sebesiului s'au aretatu musce columbaciáne.

* * * Fulgeru si tunetu. Pre hotarulu Sohodolului, in Branu, ará joi in 22 Aprile unu tieranu din numitulu satu. Deodata se ivesce o tempestate grea. Unu fulgeru si unu tunetu teribilu si bietulu tieranu fu omoritu. Cu aceeasi oca siune omorí fulgerulu doi boi, o vaca si unu câne.

* * * In nóptea dela 22 spre 23 Aprile st. n. s'a pusu focu ferestreului dela Zenog'a (Branu) de trei párti. Forestierulu din apropiare i-a succesu a stinge foculu, inse in diu'a urmatóre ferestreulu iéra a inceputu a arde.

* * * Din causa ca nu sciu limb'a statului fura dimissionati doi barbati, cari erau ingagiati la statiunea drumulu de feru de aici spre a dá ajutoriu la incarcarea si descarcarea pacheteloru si la rangierea vagóneloru, dice „S. d. Tblt.“

* * * O cërta intre nisce pescari din Turdasiu si din Spinu, pre Muresiu, s'a terminatu cu tragiculu sfersitu, ca unu spineanu a trasu cu pusc'a in unu turdasianu, care a remasu pre locu

mortu. Tordasianulu e omu cu stare buna. Dupa elu a remasu o veduva de 18 ani si unu parinte in adenci betranetie.

Burs'a de Vien'a.

Din 28 Aprile (10 Maiu) 1876

Metalicele 5%	66 75
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	70 70
Imprumutulu de statu din 1860	111 50
Actiuni de banca	855 —
Actiuni de creditu	138 50
London	120 —
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	75 75
„ „ „ Temisiorene	74 —
„ „ „ Ardelenesci	83 50
„ „ „ Croato-slavone	83 50
Argintu	102 80
Galbinu	5 69 1/2
Napoleonu d'auru (poli)	9 55

Edictu.

Teresi'a Horg'a din Dumbraviti'a de religiunea gr. or. parasindu de mai multu tempu pre legiuitulu ei barbatu Ioanu Caceu din Sacamasiu fára de a se scí, unde se afla, — se citédia prin acésta a se presentá inaintea subsemnatului scaunu protopopescu, — cá foru matrimonialu — in terminu de unu anu si o di, cáci ne-presentandu-se, procesulu divortialu asupr'ai intentatu se va pertractá si in absentia ei.

Din siedinti'a scaunului ppscú gr. or. alu Dobrei, tienute la Dobr'a in 24 Februaru 1876.

I. Papiu,
protop. Devei si
adm. Dobrei.

(3—3)

Edictu.

Bucuru Israila de religiunea gr. orientala din Resinari, carele a paretitu cu necredintia pre legiuit'a lui socia An'a de trei ani de dile si nu se scie, déca mai e in vietia si unde se afla, se citeza prin acésta a se infacisiá inaintea subsemnatului foru matrimonialu in terminu de unu anu si di, cáci din contra se va luá in pertractare si se va decide actiunea numitei mueri presentata la 18 Aprilie a. c. si in absentia densului.

Sibiuu 20 Aprile 1876.

Scaunulu protopr. gr. or. tractulu II alu Sibiuului.

I. Popescu,
protopopu.

(2—3)

Depuneri de capitale pentru fructificare

se primescu la institutulu subsemnatu a.) Pre l'anga anunierea radicárei in sensulu statuteloru cu 6% interese. b.) Sub conditiune de a se anunierea institutului radicarea depunerei la trei luni inainte cu 6 1/2 % c.) Sub conditiune de a se anunierea institutului radicarea depunerei la siese luni inainte cu 7% interese.

Cu privire la conditiunea b) si c) deponentulu are a se dechiará in diu'a depunerei, cáci altu-cum inlocarea se va privi cá urmata sub conditiunea a).

Interesele incepú cu diu'a, care urméza dupa diu'a depunerei, si incéta cu diu'a premergátoria dilei, in care se radica depunerea cu acelu adausu inse, ca numai pentru acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu putienu 15 dile.

La dorinti'a deponentului se potú stabili in diu'a depunerei capitalului si conditiuni speciali de esolvire, cari se insémna apoi in libelu si in cartea depuneriloru institutului. In atare casu restituirea depunerei urméza dupa aceste modalitati speciali.

Depunerile tramise prin posta, pre l'anga comunicarea adresei deponentului, se resolta totu déun'a in diu'a primirei.

Asemene se potú efectú prin posta anuniári si radicári de capitale. Sibiuu, 4 Maiu 1876

„ALBIN'A.“

Institutu de creditu si de economie in Sibiuu.

(1—4)